

de moeilijkheden tusschen werkgever en verzekeraar niets aan te trekken. Wij kunnen echter wel bevorderen, dat zulke moeilijkheden worden vermeden door mede te deelen welke maatschappijen aan hun verzekerden moeilijkheden in den weg leggen. Het is in het belang der maatschappijen, die zich van de hulp van controleerende geneesheeren hebben voorzien, dit aan het publiek bekend te maken.

VERPLICHTING TOT PLAATSING VAN KWAKZALVERS ADVERTENTIES. — Een ondernemer van advertenties had met den uitgever van een dagblad een overeenkomst gesloten tot plaatsing van de door hem aan te bieden advertenties op een bepaalde plaats op de eerste bladzijde. Toen hij onder meer ook dankbetuigingen aan een „natuur-geneeskundige” wenschte geplaatst te zien, weigerde de uitgever, op grond dat deze natuur-geneeskundige een bekende oplichter was, die aasde op de dwaasheid van het publiek. De ondernemer deed nu een aanklacht bij den rechter. Was reeds de kloeke uitgever een zeldzaam verschijnsel, de rechter was dit als rechter niet minder. Hij zeide, dat men van een uitgever, die prijs stelt op koopmanseer en achtbaarheid, niet mag verlangen, zulke voor het openbaar welzijn schadelijke advertenties op te nemen. De onbehoorlijkheid, dat zoo iets dagelijks in de couranten gebeurt, mag niet gelden als maatstaf van het begrip van goede zeden (*Deutsche med. Wochenschr.*). „Nog loopende contracten” met advertentie-bureaux laat men nogal eens gelden als grond om bedriegelijke of zelfs gevaarlijke advertenties nog maar te blijven plaatsen. Men ziet, dat die grond voor het „recht der werkelijkheid” vervalt.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE SPECIALISTEN EN DE MAATSCHAPPIJ.

Sedert vele jaren zijn de specialisten in de Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst niet tevreden, omdat hun belangen daar niet of niet voldoende werden behartigd. Reeds voor vele jaren werden door hen pogingen in het werk gesteld een afzonderlijke vereeniging van specialisten op te richten. Het hoofdbestuur der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst heeft destijds die oprichting weten te voorkomen, door de belofte te doen, dat de Maatschappij ook voor de belangen der specialisten zou optreden. Het bleef bij de belofte en er geschiedde niets voor hen. Toen nu het hoofdbestuur der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst de belangen der huisartsen meende te moeten bevorderen door het oprichten der C. O., wilde het ook de specialisten in de lasten dier C. O. doen deelen. Daartegen ontstond verzet van de zijde der specialisten en bij deze gelegenheid bleek weder duidelijk, dat de Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst alleen voor de belangen der huisartsen werkte. De specialisten besloten toen te trachten hun belangen zelf te behartigen en richtten de Algemeene Nederlandsche Vereeniging van Medische Specialisten op. Dit geschiedde in Juni 1914.

Het hoofdbestuur, blijkbaar van meening, dat het nu tijd werd iets voor de specialisten te doen — of was het misschien om de nieuwe vereeniging één harer bestaansredenen te ontnemen — kwam toen vlak voor de jaarlijksche algemeene vergadering van 1914 met een als amendement op de agenda geplaatst nieuw hoofdstuk XVa, waardoor de specialisten in de Maatschappij gereguleerd zouden worden. Deze regeling kon de meesten hunner niet bevredigen, en de Rotterdamsche specialisten hebben het hoofdbestuur bij schrijven van 18 Juni 1914 medegedeeld, dat zij met dat hoofdstuk niet tevreden waren. Het hoofdbestuur deelde den leden der Maatschappij

op de algemeene vergadering *niet* mede, dat er bezwaren tegen die voorstellen waren ingediend, maar stelde aan de vergadering voor, een commissie te benoemen, die de onderlinge verhouding tusschen huisartsen en specialisten zou regelen. Dit werd aangenomen en de commissie door het hoofdbestuur benoemd. In die zelfde vergadering werden de artt. 19 en 20, waartegen de specialisten ook bezwaren hadden, zonder meer aangenomen.

De Rotterdamsche specialisten hebben toen nogmaals in December 1914 aan het hoofdbestuur hun meening kenbaar gemaakt en zich tegen hoofdstuk XVa verzet met de mededeeling, dat zij bij aanneming der amendementen der afdeeling Amsterdam, d. i. hoofdstuk XVa, genoodzaakt zouden zijn de Maatschappij te verlaten en tevens, dat zij hun standpunt ter kennis van alle leden der Maatschappij wilden brengen. Opneming in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* werd door het hoofdbestuur niet toegestaan en door de belofte, dat er rekening zou worden gehouden met de uitgesproken wenschen, werd ook publicatie op andere wijze op verzoek van het hoofdbestuur nagelaten.

Intusschen had ook de bovengenoemde commissie veel vergaderd en veel besproken en haar conclusies vastgelegd in een rapport, dat, samengesteld door den heer SCHREVE, in April 1915 verschenen is en in de algemeene vergadering van 1915 als leidraad is aangenomen.

De voorstellen, als hoofdstuk XVa voorgesteld, werden eenigszins gewijzigd door de algemeene vergadering aangenomen; de specialisten kregen hierdoor een adviseerende stem over hun eigen belangen en hun organisatie werd in de verschillende plaatsen facultatief. Deze voorstellen, door de meeste specialisten niet gewenscht, werden dus, hoewel het hoofdbestuur de groote oppositie er tegen kende, door de huisartsen aangenomen, zonder dat het hoofdbestuur het noodig vond aan die huisartsen mede te deelen, dat zeer vele specialisten te kennen hadden gegeven er niet van gediend te zijn.

Het gevolg er van was het ontstaan der Centrale Vertegenwoordiging (C. V.). Deze bestaat uit 3 leden, die later door de specialisten, maar de eerste maal door het hoofdbestuur benoemd zouden worden. In deze C. V. bleek het een der leden al spoedig, dat de specialisten niets zouden bereiken, als zij geen afdoende waarborgen kregen, dat met hun belangen zou worden rekening gehouden en wist hij na veel moeite te bereiken, dat in de vergadering van het hoofdbestuur van 7 Mei 1916 de volgende motie werd aangenomen:

Het hoofdbestuur der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst spreekt zijn overtuiging uit:

dat den specialisten meer waarborgen behooren te worden toegestaan, waardoor het nemen van maatregelen, die naar hun oordeel met hun belangen onvereinigbaar zijn, met *zekerheid* wordt voorkomen;

dat deze meerdere waarborgen in het huishoudelijk reglement der Maatschappij zullen moeten worden vastgelegd en besluit deze motie ter kennis van de leden te brengen.

Deze motie was door dr. SCHILPEROORT op de volgende overwegingen voorgesteld:

De belangen van huisartsen en specialisten zijn vaak met elkaar in strijd. Dit feit werd door de Maatschappij reeds officieel erkend door de instelling eener polikliniek-commissie, door de verschillende opdrachten, aan die commissie verstrekt, en door het aanvaarden van de rapporten en conclusies dier commissie in de algemeene vergadering. Waar nu de Maatschappij zoo ijverig in de weer is voor de behartiging der belangen der huisartsen, daar ligt de vrees voor de hand, dat de daarmee strijdige belangen der specialisten, die steeds een numerieke minderheid vormen, worden opge-

offerd. Dezen verlangen dus, dat in alle gevallen, waarin huisartsen en specialisten strijdige belangen hebben, de beslissing niet zonder meer zou toekomen aan het hoofdbestuur respectievelijk de algemeene vergadering, waarin de huisartsen over de meerderheid beschikken en zij zelf in de minderheid zijn. Vandaar de eisch van waarborgen, waardoor het nemen van maatregelen, die naar het oordeel der specialisten met hun belangen onvereinigbaar zijn, *met zekerheid* wordt voorkomen.

Deze motie werd, zooals boven gezegd is, door het hoofdbestuur ingewilligd.

Zij maakte reglementswijzigingen noodig en er werd een commissie benoemd, bestaande uit de heeren BRONGERSMA, COHEN en SCHREVE, om deze wijzigingen samen te stellen. Zij zijn te vinden in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1916, bldz. 2017—2021.

Deze wijzigingen voldoen volstrekt niet aan de eischen der motie en betreffen alleen gevallen, waarbij belangen der specialisten uitsluitend of in sterkere mate dan die der overige leden zijn betrokken, en in het geheel niet die gevallen, waarin belangen van beide groepen in gelijke mate betrokken en tegenstrijdig zijn. Bovendien wordt niet door de specialisten zelf beslist, of hun belangen ergens bij betrokken zijn.

De voorsteller der motie deelde aan het hoofdbestuur zijn opvatting hierover duidelijk mede.

Ook bijna alle specialisten in Rotterdam waren het daarmede eens en gaven daarvan blijk in een schrijven aan het hoofdbestuur, dat hier als bijlage is toegevoegd.

Een groot aantal specialisten in 's-Gravenhage bleek in een vergadering der Haagsche Specialisten-Vereeniging de zienswijze der Rotterdamsche specialisten te deelen. Hun aantal zou waarschijnlijk nog veel grooter geweest zijn, had niet de tijd ontbroken om ieders meening nog vóór de algemeene vergadering te vernemen.

Niettegenstaande het hoofdbestuur ten tijde van de algemeene vergadering in dit jaar volkomen bekend was met het feit, dat een groot aantal specialisten in Rotterdam ernstig ontstemd was over de reeds bestaande en de voorgestelde bepalingen ter organisatie der specialisten in de Maatschappij, terwijl van een ander groot aantal de meening niet bekend en ook niet gevraagd was, heeft het daarin geen aanleiding gevonden van den ingeslagen weg af te wijken of zelfs de voorgestelde maatregelen op te schorten, ja heeft zich zelfs onthouden van elke mededeeling aan de leden der Maatschappij, waardoor bij dezen twijfel zou kunnen ontstaan of alles wat ten opzichte der specialisten was bepaald en voorgesteld werd, ook door hen zelf of hun vertegenwoordigers ontworpen of althans goedgekeurd was en heeft dan ook in de algemeene vergadering gemakkelijk de aanneming dezer voorstellen weten te bewerken.

De voorsteller der motie had naar aanleiding dezer gebeurtenis als lid der C. V. bedankt. Ook dit is verzwegen en eveneens de benoeming van zijn opvolger.

Uit alles blijkt, dat van het hoofdbestuur geen bescherming van de belangen der specialisten, veel minder de behartiging daarvan, kan worden verwacht. En er zou alle reden zijn voor hen, om, met dit feit voor oogen, aan de Maatschappij den rug toe te keeren. Toch is er één omstandigheid, die nog hoop geeft, om de Maatschappij voor de specialisten en de specialisten voor de Maatschappij te bewaren.

Het hoofdbestuur heeft het conflict met zeer groote geheimzinnigheid behandeld, zoodat verwacht kan worden, dat slechts weinige leden der Maatschappij er mede bekend zijn. Er is slechts datgene aan de leden voorgelegd, wat in overleg met een fictieve, door het hoofdbestuur zelf benoemde vertegenwoordiging van specialisten (zooals thans de C. V. is) is beraamd. Wat het oordeel daarover is van het meerendeel der specialisten, is den leden onbekend.

Daarom hebben ondergeteekenden dit schrijven opgesteld in de verwachting, dat de leden der Maatschappij de billijkheid der grieven van de specialisten zullen inzien en alsnog hieraan tegemoetkomen.

Dit is op betrekkelijk eenvoudige wijze te bereiken.

Er worde in het huishoudelijk reglement bepaald, dat over elken maatregel, de vakbelangen betreffende, zoowel de C. V. als de C. O. hun oordeel afzonderlijk uitspreken. Verklaart een van beide zich tegen een dergelijken maatregel, dan wordt deze niet genomen, maar dan wordt getracht een compromis te vinden.

Zijn beide vertegenwoordigingen (van huisartsen en specialisten) het eens over een maatregel, dan wordt deze uitgevoerd. Onderhandelingen met ziekenfondsen en andere lichamen worden door het bestuur der C. O. of der C. V. afzonderlijk gevoerd direct met deze lichamen. Betreffen deze onderhandelingen belangen van beide groepen van artsen, dan treden twee bestuursleden der C. O. en der C. V. te zamen op als onderhandelings-commissie.

Bij elk besluit, waaruit onderhandelingen voortvloeien, wordt dadelijk bepaald, wie deze zullen voeren, het bestuur der C. O. of der C. V., of vertegenwoordigers van beide gezamenlijk.

Op deze wijze komt het hoofdbestuur der Maatschappij buiten de behandeling der vakbelangen, d. z. de geldelijke belangen en arbeidsvoorwaarden der artsen, te staan, en herkrijgt het zijn oude functie, de bevordering der geneeskunde, in den uitgebreidsten zin. Het kan hieraan weer zijn tijd wijden. Wij weten zeker, dat ook buiten specialistenkringen aan velen het opgaan der Maatschappij in vakbelangen niet sympathiek was. Dit is zelfs door voorzitters van het hoofdbestuur duidelijk gezegd. Op de boven aangegeven wijze kan de Maatschappij haar oude hooge standpunt weer innemen en wordt de behartiging der vakbelangen opgedragen aan de twee organisaties, die daartoe logisch aangewezen zijn.

Rotterdam, 13 December 1916.

H. VAN ANROOY.

J. VAN ASSEN JZN.

J. W. VAN BISSELIK.

JEANNE BLES.

D. J. BLOK.

H. J. BOEVÉ.

D. B. BOKS.

J. VAN DEN BORG.

G. BRAT.

L. M. DE BUY WENNIGER.

E. DEDDES.

C. L. DORST.

P. FOCKENS.

J. P. GOGARN.

M. E. GOUDSMIT.

H. K. DE HAAS.

G. T. HARDERS.

F. M. C. HENGEVELD.

P. JAS.

C. M. KLEIPOOL.

H. LAMMERS.

D. M. VAN LONDEN.

C. A. VAN DER LOO.

J. LOOPUYT.

J. F. MAAS.

E. MARX.

W. F. J. MILATZ.

P. MURRAY.

B. MIJNLIEFF.

A. A. M. NELISSEN.

P. VAN OORDT.

K. PENON.

J. H. L. VAN REE.

W. ROBERTSON.

A. VAN ROOIJ.

A. VAN ROSSEM.

C. D. VAN ROSSEM.

F. A. SCHALIJ.

W. SCHILPEROORT.

J. W. SCHUILING.

W. VAN DER SLUYS.

K. DE SNOO.

H. C. TAMSON.

J. H. VAN VEEN.

C. G. VERVLOET.

A. VERWEY.

J. VISSER DZN.

F. WESTERMAN.

H. WEVE.

W. VAN WOERKOM.

C. F. TH. VON

ZIEGENWEIDT.

BIJLAGE.

Ondergeteekenden, artsen-specialisten te Rotterdam, verklaren van meening te zijn, dat de pogingen der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst tot organisatie der specialisten binnen de Maatschappij tot nu toe slechts tot voor hen onaannemelijke resultaten hebben geleid, en dat ook de ingediende voorstellen dienaangaande voor de eerstkomende algemeene vergadering (punten VI en VIII) hun instemming niet hebben.

Zij zouden het ten zeerste betreuren, als de Maatschappij haar toevlucht zou nemen tot maatregelen, die bedoelen bovenvermelde organisatie, welke de specialisten niet wenschen en ook niet van de Maatschappij verlangd hebben, aan hen op te dringen. Zij achten het ook onbillijk, dat de Maatschappij hen met de kosten dier niet gewenschte organisatie belast, hetzij dit geschiedt in den vorm van een verplichte bijdrage aan de C. O. of in eenigen anderen vorm.

Zij verzoeken het hoofdbestuur van de Maatschappij met den meesten aandrang van verdere pogingen tot organisatie der specialisten af te zien, daar dit, naar hun overtuiging, toch allermint op den weg ligt van een lichaam, dat zich ten doel stelt „de bevordering der geneeskunst”, en waartoe slechts dan reden zou kunnen zijn, indien de overgrootste meerderheid der specialisten het verzoek daartoe aan de Maatschappij zou hebben gedaan.

Zij zijn ernstig voornemens het al of niet doen voortduren van hun lidmaatschap van de Maatschappij afhankelijk te stellen van de inwilliging van de hierboven uitgedrukte wenschen.

DE STUDIE DER INWENDIGE AFSCHIEDING.

Te Los Angeles in Californië is opgericht een „Association for the Study of the Internal Secretions” 1). Blijkens schrijven door mij van den secretaris ontvangen, is het doel o. a. het uitgeven van een „Centralblatt”. Dit zou bij voorkeur internationaal moeten zijn. Dat men ter plaatse ook wel degelijk van de Nederlandsche literatuur op de hoogte is, blijkt wel uit de aanvraag om overdrukjes van met naam genoemde in dit *Tijdschrift* verschenen artikelen. Dit verzoek is door mij aan de schrijvers overgebracht.

Doel van dit schrijven is, collegae, die zich met dit onderwerp bezighouden en hun werk in het orgaan der vereeniging gerefereerd willen zien, op te wekken mij een overdruk van hun publicatie te zenden.

Scheveningen, Leuvensestraat 17.

J. KOOPMAN,

14 December 1916.

BEMIDDELING OP WETENSCHAPPELIJK GEBIED.

Wij, Nederlanders, zijn politiek een kleine natie, in onzekere omstandigheden, en daarom komt het mij voor, dat bemiddelingspogingen, door ons, in dezen gruwelijken oorlog gedaan, niet gemakkelijk tot gevolgen zouden kunnen leiden. Maar een geheel andere plaats nemen wij in de wetenschappelijke wereld in; dáár mogen wij ons toch zeker wel onder de allereersten rekenen: het betrekkelijk groot aantal NOBEL-prijzen, in ons land uitgereikt, de zeer goede naam, dien wij in den vreemde hebben, en ons groot aantal uitmuntende mannen, geeft ons m. i. wel het recht tot deze meening. Zou het nu niet op onzen weg liggen, om er naar te streven, bemiddelaars te worden, in de wetenschappelijke wereld, tusschen de waarschijnlijk anders voor ettelijke jaren gescheiden volkeren? De betreurenswaardige scheiding tusschen de betrokken landen na 1870 reeds, waarvan wij in de literatuur van tientallen jaren genoeg bewijzen kunnen vinden, wettigen zeer zeker de vrees, dat de scheiding na dezen oorlog nog sterker zal worden, vooral als wij daarbij bedenken, tot welk een graad de haat nu reeds is opgezweept. Dat dit zeer ongelukkig zou wezen, behoeft geen betoog. Vooral op geneeskundig gebied, waar wij ons, trots alle mogelijke verdeeldheid op andere gebieden, steeds nauw aaneengesloten behooren te gevoelen, omdat wij één gemeenschappelijk ideaal hebben, het vooruitbrengen van de wetenschap, en ten slotte het

1) In ons nummer van 30 September l.l. is op bldz. 1244 reeds van de oprichting dezer vereeniging melding gemaakt, alsook van het uit te geven tijdschrift.